

Sygn. akt X C 4859/18

O., 15.03.2019 r.

UZASADNIENIE WYROKU ZAOCZNEGO Z DNIA 15.02.2019 ROKU

I. STANOWISKA STRON

1. Powód K. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W. w dniu 09.11.2018 roku wniósł do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie pozew przeciwko L. J., domagając się od niego zapłaty kwoty 14628,40 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 14239,17 zł od dnia 18.07.2018 r. do dnia zapłaty.
2. W uzasadnieniu wskazał, że dochodzona wierzytelność powstała w wyniku zawarcia przez pozwanego z (...) sp. z o.o. z siedzibą we W. umowy pożyczki nr (...).
3. Pierwotny wierzyciel wywiązał się z umowy, przekazując kwotę kapitału pożyczki. Pozwany zobowiązał się do spłaty kwoty łącznie 21346,81 zł, w 30 miesięcznych ratach, poczynając od 23.04.2017 roku.
4. Pozwany spłacił kwotę 6460,08, dlatego też w dniu 14.08.2018 roku został wezwany do zapłaty zaległych kwot pod rygorem wypowiedzenia umowy.
5. W dniu 05.04.2018 roku przesłano pozwanemu oświadczenie o rozwiązaniu umowy pożyczki, z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia.
6. W dniu 28.03.2017 r. na podstawie umowy przelewu wierzytelności, powód nabył wierzytelności wynikające z umowy pożyczki nr (...).
7. Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 22.11.2018 roku przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Olsztynie z uwagi na stwierdzenie braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym.
8. Pozwany, pomimo odebrania adresowanej do niego korespondencji, nie stawił się na rozprawę, nie złożył odpowiedzi na pozew, ani w inny sposób nie zajął stanowiska w sprawie.

II. USTALENIA FAKTYCZNE

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

1. W dniu 23.03.2017 roku L. J. oraz (...) sp. z o. o. z siedzibą we W. zawarli umowę pożyczki nr (...).
2. Na mocy jej postanowień pozwanemu wydana została kwota 10000 zł. Pozwany zobowiązał się zaś do zapłaty kwoty łącznie 21346,81 zł, na co składało się 10000 zł zwrotu kapitału, 10000 zł opłaty operacyjnej oraz 1346,81 zł odsetek za cały okres obowiązywania umowy. Spłata pożyczki miała nastąpić w 30 miesięcznych ratach w wysokości 711,44 zł (ostatnia rata korygująca 715,05 zł), począwszy od 23.04.2017 roku.

(dowód: umowa pożyczki nr (...) – k. 39-41)
3. Kwota 10000 zł została pozwanemu wypłacona.

(dowód: potwierdzenie dokonania przelewu – k. 42)
4. W dniu 30.12.2016 roku (...) sp. z o. o. z siedzibą we W. oraz powód zawarli ramową umowę sekurytyzacyjną, na mocy której cedent zobowiązał się do przenoszenia na rzecz cesjonariusza Pakietów Wierzytelności mu

przysługujących, w stosunku do dłużników, co do których cedent udzielił pożyczek pieniężnych, zaś cesjonariusz zobowiązał się do stałego nabywania wierzytelności oraz zapłaty umówionego wynagrodzenia.

(dowód: ramowa umowa sekurytyzacyjna z 30.12.2016 r. – k. 34-37)

5. Na podstawie ww. umowy w dniu 28.03.2017 roku przelano również wierzytelności wynikające z umowy pożyczki nr (...), zawartej z pozwanym.

(dowód: oświadczenia (...) sp. z o. o. z 05.04.2017 r. – k. 44)

6. W dniu 13.08.2018 r. powód sporządził upomnienie, w którym wezwał pozwanego do natychmiastowego uregulowania zadłużenia, które na dzień 13.08.2018 r. wynosi 14681,05 zł.

(dowód: wezwanie do zapłaty z 13.08.2018 r. – k. 47)

7. W dniu 04.04.2018 r. sporządzono wezwanie do zapłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy, w którym wezwano pozwanego do niezwłocznej, nie później niż w terminie 7 dni, spłaty zadłużenia, które wynosi 2086,20 zł. Zaznaczono, że w przypadku bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu do dokonania zapłaty, umowa pożyczki zostanie w całości wypowiedziana, co skutkować będzie postawieniem całej należności w stan natychmiastowej wykonalności.

(dowód: wezwanie do zapłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy – k. 45)

8. W dniu 03.01.2019 roku powód sporządził W. z Ksiąg Rachunkowych Funduszu Sekurytyzacyjnego, zgodnie z którym wysokość zobowiązania pozwanego według stanu na dzień 10.10.2018 r. wynosiła łącznie 14628,40 zł. Na kwotę wymagalnego zadłużenia składały się: 14239,17 zł z tytułu kapitału, 315,40 zł z tytułu odsetek oraz 73,83 zł z tytułu odsetek karnych.

(dowód: wyciąg z ksiąg funduszu sekurytyzacyjnego z 03.01.2019 r. – k. 38)

III. OCENA DOWODÓW

Sąd Rejonowy dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału:

W ocenie Sądu brak było podstaw do kwestionowania autentyczności przedłożonych przez powoda dokumentów. Kwestii tej nie podważał pozwany, który w ogóle nie zajął stanowiska w sprawie, również Sąd nie dopatrzył się z urzędu takich okoliczności, które mogłyby wskazywać, że przedłożone dowody nie są autentyczne.

IV. ROZWAŻANIA PRAWNE

Sąd Rejonowy rozważył, co następuje:

1. Na podstawie zebranego materiału dowodowego roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie w części.
2. Powód wykazał zasadę swojego roszczenia, tj. fakt zawarcia umowy pożyczki pomiędzy stronami oraz istnienia wymagalnego zadłużenia. Przedkładając ramową umowę cesji oraz załącznik do niej precyzujący wierzytelność wynikającą z umowy pożyczki zawartej między pierwotnym wierzycielem a pozwanym prawidłowo udokumentował fakt nabycia wierzytelności, stosownie do treści art. 509 kc.
3. W ocenie Sądu jednakże nie wszystkie żądane pozwem kwoty były powodowi należne w świetle powszechnie obowiązujących przepisów prawa.
4. Odpowiedzialność pozwanego względem powoda wynika z art. 3 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, w myśl którego to przepisu przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej

działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi. W ust. 2 wskazanego artykułu ustawodawca wymienił m.in. umowę pożyczki i umowę kredytu w rozumieniu przepisów prawa bankowego jako przykłady umowy o kredycie konsumenckim.

5. W niniejszej sprawie między stronami doszło do zawarcia umowy pożyczki – zgodnie z art. 720 kc, przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Nie ma żadnych przeszkód, aby pożyczka miała charakter umowy odpłatnej, co też jest praktyką w obrocie konsumenckim – wówczas wynagrodzenie za korzystanie z kapitału pożyczkodawcy stanowią odsetki kapitałowe z art. 359 § 1-4 kc (por. m.in. K. Krziskowska, kom. do art. 720 kc, teza 7, sip.lex.pl).

6. W niniejszej sprawie umowa o kredyt konsumencki nie stanowiła umowy o kredyt bankowy w rozumieniu prawa bankowego, ani żadnej z innych umów wskazanych w art. 3 ust. 2 pkt 3-5 ustawy o kredycie konsumenckim. Co do przypadków wskazanych w art. 3 ust. 2 pkt 3-5 ustawy o kredycie konsumenckim odmiennosc wynika w sposób oczywisty z literalnego brzmienia treści ww. przepisów i nie wymaga szerszego komentarza, odnosząc się zaś do umowy o kredyt w rozumieniu przepisów prawa bankowego, to należy zaznaczyć, że stosownie do treści art. 69 ust. 1 prawa bankowego, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. W niniejszej sprawie podmiot udzielający kredytu konsumenckiego nie jest bankiem, a ponadto kredyt ten nie został udzielony na konkretny cel. Nie są więc spełnione przesłanki wskazane w ww. przepisie.

7. Powyższa dystynkcja ma znaczenie przy ocenie postanowień zawartej między stronami umowy, w tym przy rozważaniu ewentualnej abuzywności części z nich.

8. Z treści umowy oraz postanowień art. 720 kc w sposób jednoznaczny wynika obowiązek zwrotu kwoty udzielonego kapitału pożyczki. Wątpliwości nie budzi także żądanie przyznania odsetek kapitałowych – zostały one w sposób wyraźny wskazane w umowie, a podstawą prawną do ich naliczania jest art. 359 § 1 i 2¹ kc. W tym stanie rzeczy roszczenie co do kwoty 4628,40 zł ((...), 81 kwoty kapitału i sumy odsetek umownych minus 6717,41 zł uiszczonych przez pozwanego spłat) podlegało zasądzeniu.

9. Zgodnie z treścią art. 353¹ kc strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Ustawodawca wprost przewidział, że oprócz odsetek stanowiących wynagrodzenie za korzystanie z kapitału przez pożyczkodawcę w umowie o kredycie konsumenckim mogą pojawić się dodatkowe koszty.

10. Jednocześnie – na mocy nowelizacji, która weszła w życie 11 marca 2016 roku – w art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim wprowadzono limity takich kosztów. Pierwszy limit jest zależny od czasu, na który została zawarta pożyczka (25% wypłaconej kwoty kredytu powiększone o 30% wypłaconej kwoty kredytu w skali roku), drugi zaś wynosi wysokość całkowitej kwoty kredytu i stanowi *lex specialis* w stosunku do pierwszego. W niniejszej sprawie całkowity koszt kredytu został ustalony na 10000 złotych (w wysokości równej całkowitej kwocie kredytu), co przy przewidzianym okresie trwania umowy (30 miesięcy) nie przekraczało wskazanych limitów.

1. Tym niemniej w ocenie Sądu to, że naliczone koszty kredytu mieszczą się w limicie z art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim stanowi dopiero pierwszy etap do uznania żądanych kwot za należne. Art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim nie wyłącza bowiem powszechnie obowiązujących przepisów kodeksu cywilnego, w tym art. 385¹ kc. Przepisu art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim nie można rozumieć jako nieograniczonej niczym możliwości dodatkowego oprocentowania kredytu do 100 % jego wartości.

2. Zgodnie z treścią art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim, całkowity koszt kredytu stanowią wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: a) odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz b) koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach - z wyjątkiem kosztów opłat notarialnych ponoszonych przez konsumenta.

3. Jak widać, zakres pojęcia całkowitego kosztu kredytu został ustalony szeroko. W przepisie tym jest mowa o kosztach kredytu, a zatem o działaniach instytucji finansowej, które generują wydatki. Nie chodzi tu o dodatkowe wynagrodzenie z tytułu umowy kredytowej. Wynagrodzenie w umowie kredytu określa się przez oprocentowanie. Inne elementy kosztotwórcze nie mogą mieć charakteru wynagrodzenia, bo to wynagrodzenie maksymalne określa art. 33a ustawy o kredycie konsumenckim. Przepis art. 36a odnosi się do dodatkowych kosztów niezbędnych dla uzyskania i obsługi kredytu. Może to być np.: koszt rozpoznania wniosku, koszt uzyskania informacji i kredytobiorcy, koszt ubezpieczenia kredytu, koszt zawiadomień, monitów, koszt przeprowadzenia czynności poza lokalem przedsiębiorstwa, koszt osobistego odbioru raty itd. Muszą to być jednak koszty rzeczywiste. W przeciwnym bowiem razie inne „opłaty” będą musiały być traktowane jako obejmujące wynagrodzenie, to zaś podlega limitom odsetek maksymalnych (art. 33a). Przepis art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim nie może prowadzić wprost do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Oznaczałoby to bowiem uprzywilejowaną pozycję instytucji udzielających kredyty w stosunku do innych obywateli, których regulacje dotyczące odsetek maksymalnych bezwzględnie obowiązują (zob. wyroki Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 28.12.2018 roku o sygn. akt II Ca 433/18 i z 03.07.2017 roku w sprawie II Ca 369/17).

4. W umowie pożyczki nr (...) pożyczkodawca w żaden sposób nie wyjaśnił, czego dotyczy naliczona w kwocie 10000 złotych opłata operacyjna i co się na nią składa. W umowie nie została ona w jakikolwiek sposób opisana – jedynym postanowieniem jej dotyczącym jest § 4 ust. 2 pkt b tiret drugi umowy, gdzie wskazano, że na całkowitą kwotę do zapłaty składa się m.in. „opłata operacyjna, naliczona za cały okres obowiązywania umowy, która wynosi: 10000 zł”.

5. W konsekwencji należy przyjąć, że kwota 10000 złotych przybrała formę dodatkowego wynagrodzenia za udzielenie pożyczki. W ocenie Sądu jest to obejście przepisów o odsetkach maksymalnych, gdyż to one mają stanowić wynagrodzenie za korzystanie z kapitału, a ich wysokość jest ściśle limitowana przepisami prawa. Jednocześnie odsetki w dalszym ciągu oprócz funkcji waloryzacyjnej stanowią wynagrodzenie dla udzielającego kapitału, gdyż ich wysokość jest ściśle powiązana z poziomem stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego, a więc pośrednio również poziomem inflacji.

6. Powyższej oceny nie zmienia fakt, że jako jeden z elementów całkowitego kosztu kredytu przewidziana została prowizja pożyczkodawcy.

7. Po pierwsze, pojęcie prowizji - choć używane i przez ustawodawcę i w praktyce instytucji kredytowych – nie posiada legalnej definicji, a w umowach zawieranych w obrocie finansowym odpowiadają mu rozmaite desygnaty. Zwykle mianem prowizji określa się jeden z elementów wynagrodzenia za udzielenie kredytu lub pożyczki, który - w przeciwieństwie do oprocentowania - nie jest zapłatą za możliwość korzystania z kapitału, ale stanowi swoiste wynagrodzenie instytucji kredytowej za czynności związane np. z zawarciem umowy (np. ocena zdolności kredytowej, przygotowanie i analiza dokumentów), z pozostawaniem w gotowości udostępnienia środków w przypadku kredytu niewykorzystanego czy z podejmowaniem czynności związanych z wcześniejszą spłatą kredytu lub pożyczki albo odstąpieniem przez kontrahenta od umowy (zob. wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 05.09.2018 roku, sygn. akt III Ca 967/18; J. M., kom. do art. 69 prawa bankowego, teza 17, sip.lex.pl; T. Czech, kom. do art. 5 ustawy o kredycie konsumenckim, teza 131, sip.lex.pl; Z. O., kom. do art. 5 ustawy o kredycie konsumenckim, teza 6, sip.lex.pl). Niewątpliwie prowizja stanowi formę wynagrodzenia, jednakże nie za przekazanie kapitału pożyczki (chyba że powyższe dokonuje się w niestandardowej formie, powodującej dodatkowe koszty), gdyż w tym zakresie wynagrodzeniem są odsetki, ale za określone czynności związane z udzieleniem kredytu.

8. Po drugie, Sąd w pełni aprobuje pogląd wyrażony w wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 05.09.2018 roku o sygn. akt III Ca 967/18, że „na pozaodsetkowe koszty kredytu może składać się wiele elementów, a więc opłaty, prowizje, podatki, marże i koszty usług dodatkowych, co wynika z art. 5 ust. 6 i 6a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. Ustawowe ograniczenie łącznej wielkości tego rodzaju obciążeń konsumenta nie odbiera z pewnością Sądowi możliwości (ani nie zwalnia go od obowiązku) dokonania oceny, czy postanowienie umowne określające obowiązek zapłaty każdego z tych składników z osobna nie stanowi klauzuli abuzywnej w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc. Ukształtowanie praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, skutkujące rażącym naruszeniem jego interesów, może być efektem określenia wysokości jednego ze składników kosztów pozaodsetkowych w sposób radykalnie nieadekwatny do wzajemnych świadczeń przedsiębiorcy czy ponoszonych przez niego kosztów, prowadząc w rezultacie do istotnego naruszenia równowagi kontraktowej z pokrzywdzeniem konsumenta. Limitowanie przez ustawę rozmiaru całości obciążeń konsumenta z tytułu kosztów pozaodsetkowych kredytu nie może być interpretowane jako uprawnienie pożyczkodawcy do dowolnego określania wielkości poszczególnych składników tych kosztów - bez uwzględnienia treści art. 385¹ § 1 kc - o ile tylko ich suma nie przekroczy granicy określonej przez ustawodawcę. Podkreślić trzeba, że przedsiębiorcę udzielającego kredytu konsumenckiego czy też pożyczki wiąże zarówno art. 385¹ § 1 k.c., jak i art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, co oznacza, że musi on mieć na uwadze zarówno to, by do umowy zawartej z konsumentem nie wprowadzać postanowień określających zobowiązania kontrahenta w sposób, który pozwałaby je uznać za klauzule niedozwolone, jak i dbać o to, by suma kosztów pozaodsetkowych nie wykroczyła poza ich maksymalną wysokość określoną ustawą”.

9. Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu Rejonowego, brak było przeszkód do analizy postanowień umowy nr (...) pod kątem zaistnienia ewentualnych klauzul abuzywnych. Pogląd dopuszczający takie badania w przypadku umów o kredyt konsumencki został wyrażony w orzecznictwie sądów powszechnych, m.in. w wyrokach (pomijając już wyżej zacytowane): Sądu Okręgowego w Kaliszu z 27.12.2016 roku o sygn. akt II Ca 579/16; Sądu Okręgowego w Łodzi z 06.09.2018 roku o sygn. akt III Ca 1240/18; Sądu Rejonowego w Jaśle z 22.01.2019 roku o sygn. akt I C 877/18; Sądu Rejonowego w Kaliszu z 19.03.2018 roku o sygn. akt I C 4487/17 i z 25.04.2018 roku w sprawie I C 3648/17; a także w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 28.09.2018 roku o sygn. akt IX Ca 1283/18.

10. Art. 385¹ i nast. kc regulują materię niedozwolonych postanowień umownych, nazywanych także klauzulami abuzywnymi. Celem wprowadzenia tych przepisów do porządku prawnego był zamiar zapewnienia konsumentom skuteczniejszej ochrony w stosunkach umownych z profesjonalistami oraz potrzeba uwzględnienia postanowień dyrektywy nr 93/13/EWG z 5 kwietnia 1993 r. o nieuczciwych warunkach w umowach konsumenckich.

11. Umowy konsumenckie podlegają ocenie Sądu w świetle klauzuli generalnej z art. 385¹ § 1 kc. Przepis ten stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

12. W doktrynie przyjmuje się, że nie stanowią postanowień indywidualnie uzgodnionych klauzule sporządzone z wyprzedzeniem, w sytuacji gdy kontrahent nie miał wpływu na ich treść, nawet jeżeli są one zawarte we wzorcu wykorzystanym tylko jednorazowo. Nie będą także postanowieniami negocjowanymi te, które zostały wybrane przez konsumenta z kilku przedstawionych mu przez przedsiębiorcę postanowień alternatywnych. Również wiedza kontrahenta o istnieniu klauzul nienegocjowanych, czy też możliwość zapoznania się z nimi przed zawarciem umowy i nawet zrozumienie ich treści nie stanowią okoliczności wyłączającej uznanie tych klauzul za narzucone – kryterium istotnym jest tu bowiem możliwość wpływania, oddziaływania na kształtowanie ich treści (zob. A. Rzetecka – Gil: Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna).

13. Postanowienia przedmiotowej umowy zawierają opłatę operacyjną, która kształtuje prawa pozwanego w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, godząc w równowagę kontraktową tego stosunku i stanowiąc klauzulę niedozwoloną.

Powód w żaden sposób nie wykazał, aby wysokość opłaty operacyjnej stanowiła efekt indywidualnych uzgodnień z pozwanym, nie zaś pochodziła z wzorca stosowanego przez niego wobec wszystkich kontrahentów.

14. Uwzględniając wysokość opłaty operacyjnej oraz jej stosunek do kwoty pożyczki trzeba ją uznać za nadmierną, przyjmując, że jej zastrzeżenie stanowiło niedozwoloną klauzulę umowną. Jednocześnie postanowienie to nie dotyczy głównych świadczeń stron. Istotą umowy kredytu konsumenckiego jest bowiem udzielenie określonej kwoty kapitału pożyczkodawcy za wynagrodzeniem w formie odsetek, ewentualne dodatkowe koszty mają charakter akcesoryjny. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że nawet w przypadku umowy o kredyt bankowy, gdzie ustawodawca wprost wymienił prowizję jako jeden z elementów składowych umowy (art. 69 ust. 1 i art. 69 ust. 2 pkt 9 prawa bankowego), to nie stanowi ona przedmiotowo istotnego składnika umowy o kredyt (zob. Z. Ofiarski, kom. do art. 5 ustawy o kredycie konsumenckim, teza 6, sip.lex.pl; A. Janiak, Bankowe umowy kredytowe, cz. I, Prawo Bankowe 2002, nr 4, s. 53).

15. W tej sytuacji Sąd stoi na stanowisku, iż zapis umowy pożyczki z 23.03.2017 roku dotyczący opłaty operacyjnej, zgodnie z art. 385¹ § 1 kc nie wiązał pozwanego i tym samym nie jest on zobowiązany do zapłaty tego rodzaju należności.

16. W konsekwencji pozwany zobowiązany jest do zwrotu udzielonego kredytu z wyłączeniem opłaty operacyjnej wynoszącej 10000 zł bowiem nie sposób uznać jej za rzeczywisty koszt pożyczki. Być może pożyczkodawca w istocie poniósł określone koszty związane z przygotowaniem i realizacją umowy, jednak w żaden sposób ich nie wykazał, ani nawet nie opisał. Ponadto w przypadku uznania danego postanowienia za klauzulę abuzywną, nie wiąże ona w całości – brak jest podstaw, aby „opłatę operacyjną” obniżyć do kwoty, która w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego mogła by być uznana przez Sąd za adekwatną. Wynika to wprost z literalnej treści art. 385¹ § 1 i 2 kc.

17. Stosownie do treści art. 339 § 1 kpc, jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W myśl § 2 ww. artykułu, w tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

18. Powyższy przepis stanowi proceduralne uproszczenie, mające na celu usprawnienie postępowania w sytuacji, gdy pozwany nie wdaje się w spór w sprawie. Sąd każdorazowo ma jednakże obowiązek krytycznie ustosunkować się do twierdzeń powoda z punktu widzenia ich ewentualnej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a przepis art. 339 § 2 kpc nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 1998 roku, sygn. akt I CKU 85/98). Pogląd powyższy jest również powszechnie przyjmowany w orzecznictwie Sądu Okręgowego w Olsztynie (zob. m.in. wyroki: z 14 lipca 2015 roku, sygn. akt IX Ca 617/15; z 14 lipca 2015 roku, sygn. akt IX Ca 636/15; z 30 października 2017 roku, sygn. akt IX Ca 891/17; z 20 września 2017 roku, sygn. akt IX Ca 406/17).

19. W konsekwencji w punkcie II wyroku Sąd oddalił powództwo w kwocie przekraczającej sumę zasądzoną w punkcie I.

20. Orzeczenie o kosztach procesu wydano w oparciu na przepisie art. 100 zd. 1 kpc, zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

21. Powództwo zostało uwzględnione w 31,64 % (...), (...),40) dlatego też w takim zakresie powód powinien otrzymać zwrot kosztów procesu, pozwany nie poniósł bowiem żadnych kosztów w rozumieniu art. 98 § 1 i 2 kpc.

22. W skład kosztów powoda weszły: 3600 zł wynagrodzenie radcy prawnego, opłata od pozwu w kwocie 300 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł. Suma kosztów poniesionych przez powoda wyniosła więc 3917 zł.

23. Mając na uwadze powyższe, zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda podlegała kwota 1239,34 zł (31,64% x 3917 zł)

24. W pkt IV na podstawie art. 333 par. 1 pkt 3 kpc, Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie roszczenia głównego, mając na uwadze, że postanowienie o kosztach postępowania jest odrębnym postanowieniem, ze względów funkcjonalnych jedynie zawartym w treści wyroku zaocznego. Zakaz wykładni rozszerzającej w stosunku do przepisów o charakterze wyjątkowym nie pozwala na rozciąganie rygoru natychmiastowej wykonalności również na postanowienie o kosztach postępowania.

Asesor Sądowy Sądu Rejonowego w Olsztynie

M. O.

Sygn. akt X C 4859/18

O., 15.03.2019 r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

Asesor Sądowy Sądu Rejonowego w Olsztynie

M. O.